

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi korkotulon lähdeverosta sekä laiksi talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtiolle suoritettavasta *korkotulon lähdeverosta*. Lakiehdotuksen mukaan pankkitalletusten ja joukkovelkakirjalainojen verotuksessa siirytään lopulliseen ja suhteelliseen tulon lähteellä perittävään lähdeveroon, jos koron saajana on Suomessa asuva luonnollinen henkilö tai kotimainen kuolinpesä. Ulkomaille maksettuihin ja ulkomailta saatuihin korkoihin järjestelmää ei sovellettaisi. Korkotulon lähdeveron suuruus olisi 10 prosenttia maksetun koron määrästä. Veron perisi talletuksen vastaanottanut pankki tai joukkovelkakirjalainan liikkeenlaskija.

Lähdevero ei koskisi talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslaissa tarkoitettuja kokonaan verovapaita korkoja. Talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain voimassaoloaikaa ehdotetaan esityksessä jatkettavaksi vuodelle eli vuoden 1992 loppuun, joten kahden vuoden määräaikaistileiltä saadut korot olisivat verovapaita vielä vuonna 1994. Verovapaa enimmäiskorko olisi sama kuin vuonna 1990 eli obligaatioissa Suomen Pankin peruskoron suuruinen ja määräaikaistalletuksissa perus-

korko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Matalakorkoisten käyttelytilien verovapautta on tarkoitus jatkaa vuoden 1992 jälkeenkin.

Ne korot, jotka eivät olisi kokonaan verovapaita tai lähdeverotuksen kohteena, olisivat edelleen veronalaisia tuloverotuksessa voimassa olevien säännösten mukaan. Korot, joista on peritty lähdevero, olisivat sitä vastoin tuloverotuksessa verovapaita, eikä niitä tarvitsisi ilmoittaa veroilmoituksessa. Talletusvarat ja joukkovelkakirjojen pääomamäärä olisivat myös varallisuusverotuksessa verovapaita. Koronmaksajalla ei olisi velvollisuutta ilmoittaa veroviranomaisille tietoja lähdeverotetuista koroista eikä näiden korkojen saajista. Yksilöityä verovelvollista koskevia tietoja tulisi kuitenkin pyynnöstä antaa kuten tähänkin asti.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991. Sitä sovellettaisiin korkoon, joka on kertynyt lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta. Vuotta 1991 edeltäneeltä ajalta kertynyt korko olisi tuloverotuksessa tavalliseen tapaan veronalaista tuloa, vaikka se maksettaisiin vuonna 1991.

YLEISPERUSTELUT

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys

1.1. Tavoitteet

Viime vuosina Suomen rahoitusmarkkinat ovat nopeasti vapautuneet ja kansainvälistyneet. Korkosäännöstelyä on purettu, joten ra-

hamarkkinasijoitusten korkotaso määräytyy aiempaa kiinteämmin inflaation, ulkomaisten korkojen ja valuuttamarkkinoiden perusteella. Suomen Pankin peruskoron merkitys viitekorona on tuntuvasti vähentynyt.

Rahoitusmarkkinoiden vapautuminen on lisännyt luoton tarjontaa kotitalouksille ja johtanut niiden velkaantumisen nopeaan kasvuun.

Kehitystä on nopeuttanut yritysten investointien rahoittaminen enenevässä määrin ulkomaisella luotonotolla. Pitkään jatkunut korkea-suhdanne yhdessä kokonaisverouudistuksen mukanaan tuoman tuloveroasteen alentumisen kanssa on lisännyt kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Ne ovat kanavoituneet valtaosin kulutukseen, kun taas kotitalouksien säästämissä on alentunut tuntuvasti. Seurauksena on ollut vaihtotaseen vajeen nopea kasvu.

Rahoitusmarkkinoiden muutosprosessi edellyttää eri sijoittamis- ja säästämissuotojen verokohtelun uudelleen arvioimista. Tätä edellyttää myös hallitusohjelman mukaisen kokonaisverouudistuksen toteuttaminen, jonka tavoitteita ovat muun muassa omaisuustulosten veropohjan vahvistaminen ja näiden tulojen verotuksen yhtenäistäminen. Vaihtotaseen vajeen kasvaessa tärkeäksi tavoitteeksi on nousut myös säästämisen edistäminen.

Kokonaisverouudistuksen yhteydessä pääomatulosten verotusta on uudistettu muun muassa saattamalla osingot yhtiöveron hyvitysjärjestelmän avulla yhdenkertaisen verotuksen kohteeksi. Omaisuustulovähennyksen rakennetta on uudistettu siten, että se johtaa veron perimiseen entistä pienemmistä tuloista, mutta huojentaa samalla suurempien omaisuustulosten verotusta kuin aikaisemmin.

Kokonaisverouudistuksen kolmannessa vaiheessa pääomaverotuksen kehittämistä on tarkoitus jatkaa korkotulosten verotusta edelleen uudistamalla. Nykyisessä rahoitusmarkkinoiden muutosvaiheessa huomio kiinnittyy erityisesti talletusten ja obligaatioiden korkojen täydelliseen verovapauteen. Säännöstelykaudelta peräisin oleva järjestelmä sopii huonosti yhteen sekä rahoitusmarkkinoiden että verojärjestelmän kehittämistarpeiden kanssa. Veronhuojennukset ovat olleet omiaan estämään korkokilpailua ja ohjaamaan pankkien kilpailukeinojen valintaa voimavarojen kohdentumisen kannalta epätarkoituksenmukaisella tavalla. Tämän vuoksi nykyisin vallitsee laaja yksimielisyys siitä, että talletusten ja obligaatioiden korkojen täydestä verovapaudesta on ennen pitkää luovuttava ainakin nykyisessä laajuudessaan. Hallinnollisista syistä verovapaita voisivat jatkossakin olla matalakorkoisille niin sanotuille käyttelytileille maksettavat korot.

Korkojen verokohtelun muutoksia ei kuitenkaan tulisi toteuttaa siten, että niistä aiheutuisi häiriötä rahoitusmarkkinoille tai tuntuja vaikeuksia pankeille, joiden kannattavuus on vii-

me aikoina heikentynyt. Kansantalouden kannalta on myös välttämätöntä, etteivät korkojen verokohtelun muutokset vähennä kokonaisuus säästämistä, vaan ovat päinvastoin omiaan sitä kannustamaan. Muutokset tulee siten toteuttaa riittävän pitkän siirtymävaiheen kuluessa. Muutoskaavailuissa on otettava huomioon myös asenteelliset tekijät, jotka ovat johtaneet korkojen verottomuuden pitämiseen lähes itseisarvona, vaikka parempi nettotuotto olisi saavutettavissa valitsemalla verollinen vaihtoehto.

Pääomaverotuksen kehittämisen kannalta olisi tärkeää lisätä eri omaisuustulolajien verotuksen yhtenäisyyttä ja neutraalisuutta. Tämä ei ole kuitenkaan yksinkertaisesti ja helposti toteutettavissa, koska eri pääomatulot ovat muun muassa inflaatio suojan suhteen keskenään eri asemassa. Korkotulosten verotuksessa inflaation huomioon ottamista tavalla tai toisella voidaan pitää erityisen perusteltuna silloin, kun korkoa tuottava vaade itsessään on inflaatiolta suojaamaton. Korko on katsottava osittain korvaukseksi inflaation aikaansaamasta pääoman arvon heikentymisestä.

Korkotulosten verotuksen kehittämisvaihtoehtoja harkittaessa on otettava huomioon myös valitun ratkaisun soveltuvuus osaksi muuta verojärjestelmää. Erityisesti korkotulon ja korkomenon verotuksen symmetrisyyttä tulisi pyrkiä lisäämään, jotta mahdollisuudet verorabitraasiin eli epäsymmetrisestä verokohtelusta saatavaan perusteettomaan verohyötyyn jäisivät mahdollisimman vähäisiksi.

Korkotulosten verotuksen tulisi olla hallinnollisesti mahdollisimman helposti toteutettavissa. Sekä tästä syystä että Suomessa perinteisesti tärkeänä pidetyn kattavan pankkialaisuuden säilyttämisen vuoksi olisi tarkoituksenmukaista, jos yleisestä ilmoittamisvelvollisuudesta voitaisiin luopua tai ainakin rajoittaa sitä. Verohallinnolla tulisi kuitenkin olla riittävät mahdollisuudet varmistaa veron oikea periminen.

Pääomamarkkinoiden kansainvälinen yhtenäistyminen edellyttää, ettei meillä omaksuttava veroratkaisu ole ristiriidassa kansainvälisen kehityssuunnan kanssa.

Korkotulosten verojärjestelmän kehittäminen kaikki edellä esitetyt tavoitteet samanaikaisesti toteuttavaksi ei ole mahdollista, koska tavoitteet ovat osittain keskenään ristiriidassa. Tämän vuoksi on valittava ne tavoitteet, joiden

toteuttaminen on vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa ensisijaista.

1.2. Keinot

Kokonaisverouudistuksen valmistelun yhteydessä on ollut esillä useita eri vaihtoehtoja korkotulojen verotuksen kehittämiseksi. Luonnollisten henkilöiden verotuksessa täydellistä nimellisverotusta ei ole pidetty mahdollisena, vaan on katsottu, että inflaatio tulee ottaa huomioon tavalla tai toisella. Täydellistä reaaliverotusta on taas pidetty teknisesti hankalana toteuttaa. Toteuttamiskelpoisiksi vaihtoehtoisiksi ovat siten jääneet niin sanottu *osuusmalli*, jossa tietty osa korkotulosta on progressiivisen verotuksen piirissä ja *lopullinen suhteellinen lähdevero*.

Korkotulojen verokohtelua kehitettäessä vaihtoehtoja on arvioitava pääasiassa kotimaisten rahoitusmarkkinoiden ja Suomen verojärjestelmän kannalta. Ulkomaisiin ratkaisumalleihin ei voida tässä vaiheessa turvautua, sillä korkotulojen verokohtelu on varsin epäyhtenäistä eri maissa, eikä tulevaa kehitystä esimerkiksi Euroopan Yhteisössä voida luotettavasti ennustaa.

Korkotulojen nykyinen verotus omaisuustulovähennyksineen on eräänlainen muunnelma osuusmallista. Osuusmallin etuna on pidettävä sitä, että se ottaa veronmaksukyyn huomioon paremmin kuin lähdeveromalli ja soveltuu tätä paremmin osaksi tuloverojärjestelmäämme. Lähdeveron etuna on taas pidetty selkeyttä ja yksinkertaisuutta. Pankkitalletusten korkojen verotukseen se soveltuisi erityisen hyvin myös sen vuoksi, ettei yleistä ilmoittamisvelvollisuutta tarvittaisi, joten pankkisalaisuus säilyisi. Osuusmalli puolestaan edellyttäisi aina korkojen ilmoittamista verotuksessa, jotta veroprosession vaikutus tulisi oikein huomioon otetuksi. Osuusmalli on myös lähdeveroa vaikeaselkoisempi.

Esityksessä ehdotetaan, että luonnollisten henkilöiden ja kotimaisten kuolinpesien saamien korkotulojen verotuksen kehittämisvaihtoehtoksi valitaan suhteellinen lähdevero, joka alkuvaiheessa koskisi niitä talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korkoja, jotka ovat nykyisin veronalaisia. Lähdeveron edellä kuvatut edut ovat erityisen painavia tilanteessa, jossa on tarkoitus vähitellen luopua talletusten ja obligaatioiden korkojen verovapaudesta. Suh-

teellisella lähdeverolla, johon ei liity ilmoittamisvelvollisuutta, voidaan ilmeisesti parhaiten edistää säästämistä ja estää verokohtelun muutoksesta johtuvat häiriöt rahoitusmarkkinoilla. Edellytyksenä on myös, että lähdeverokanta on melko matala. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että lähdevero olisi 10 prosenttia maksetun koron määrästä.

Esityksessä ehdotetaan myös, että lähdeveron tuotto tulisi kokonaan valtiolle, sillä lähdeverotettujen korkojen oikeaa jakautumista muiden veronsaajien kesken ei ole mahdollista selvittää. Ratkaisu ei aiheuttaisi kuitenkaan ongelmia kuntien taloudelle, sillä luonnollisten henkilöiden korkotuloista on tähän asti kertynyt varsin vähän verotuloja.

Rahoitusmarkkinoiden häiriötön toiminta edellyttää, että lähdeverojärjestelmä olisi alkuvaiheessa rinnakkainen talletusten ja obligaatioiden veronhuojennusjärjestelmän kanssa. Ilman eri sääntelyä rinnakkaisuus jatkuisi käytelytilien osalta vuoden 1991 loppuun ja kahden vuoden määräaikaistalletusten osalta vuoden 1993 loppuun. Siirtymäkauden ongelmien helpottamiseksi esitykseen sisältyy lakiehdotus, jolla veronhuojennusten voimassaoloaikaa jatketaan yhdellä vuodella. Lisäksi vain vuodeksi 1990 tarkoitettua mahdollisuutta maksaa yhdellä prosenttiyksiköllä korotettua korkoa jatkettaisiin niin ikään vuoden 1992 loppuun. Tarkoituksena on, että matalakorkoiset käytelytilit pysyisivät verovapaina myös jatkossa. Niiden korkotason sidonnaisuus Suomen Pankin peruskorkoon tulee kuitenkin harkita uudelleen peruskoron menetettyä merkityksensä yleistä korkotasoa kuvaavana viitekorkona. Tämän vuoksi niitä koskevaa pysyvää säännösendotusta ei ole sisällytetty tähän esitykseen, vaan tarvittava veronhuojennussäännös voidaan lisätä myöhemmin tulo- ja varallisuusverolakiin.

Kaavamainen matala lähdevero, johon ei liity ilmoittamisvelvollisuutta, voidaan ulottaa vain sellaisiin korkoihin, joiden maksajaa voidaan valvoa. Tämän vuoksi lähdeveroa perittäisiin vain pankkitalletusten ja joukkovelkakirjalainojen koroista silloin, kun maksajana on talletuksen vastaanottanut pankki tai lainan liikkeeseenlaskija. Yksityisen lainanannon korot jäisivät edelleen tuloverotuksessa veronalaisiksi. Ulkomaille maksetut korot jäisivät ulkomaisen lainanoton kustannusten nousun välttämiseksi nykyiseen tapaan verovapaiksi.

Lähdeveron ulottamista myös joukkovelkakirjalainojen korkoihin voidaan perustella korkojen yhtenäisellä verokohtelulla. Matalan lähdeveron voidaan myös olettaa vilkastuttavan meillä nykyisin varsin rajoittuneita verollisten joukkovelkakirjalainojen markkinoita. Lähdeverojärjestelmän soveltuvuutta joukkovelkakirjalainoihin heikentää kuitenkin niiden luonne jälkimarkkinakelpoisina arvopapereina. Velkakirjan siirtyessä haltijalta toiselle ostaja suorittaa koronmaksupäivästä kaupantekopäivään kertyneen koron osana kauppahintaa myyjälle. Jos lähdeverojärjestelmä olisi täysin kattava, 10 prosentin lähdevero tulisi hinnoittelussa automaattisesti huomioon otetuksi, eikä väliluovutuksiin tarvitsisi kohdistaa verotusta. Koska järjestelmä ei kuitenkaan koskisi juridisia henkilöitä eikä rajoitetusti verovelvollisia, tämä hinnoittelumekanismi ei toimisi muutoin kuin velkakirjan siirtyessä samassa verovelvollisasemassa olevien kesken. Tämän vuoksi väliluovutustilanteissa saatuja hyötyjä ei voida säätää verovapaiksi. Niiden jättämistä tuloverotuksessa veronalaisiksi on pidetty tässä tilanteessa ainoana mahdollisena ratkaisuna, vaikka se ei johda jälkimarkkinoilla kaupankäynnin kohteena olevien saamistodisteiden täysin neutraaliin verotukseen. Tähän päästäisiin vain, jos verovelvollisasemalla ei olisi lähdeverojärjestelmässä merkitystä. Jälkimarkkinoilla saatujen hyvitysten verokohtelua on selvitetty tarkemmin jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Joukkovelkakirjalainojen korkoihin liittyvien valvontavaikeuksien vuoksi esityksessä ehdotetaan lisäksi, että koronmaksajan olisi asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla annettava veroviranomaisille tiedot niistä koroista, joista lähdevero ei ole peritty. Lisäksi lähdeverotetuista koroista tulisi antaa kokonaismäärää koskevia tietoja.

Vaikka matalalla lähdeverolla on rahoitusmarkkinoiden kannalta useita etuja, se ei täysin saumattomasti sovellu tuloverojärjestelmäämme, joka muutoin rakentuu progressiivisen verotuksen pohjalle. Ratkaisun ei voida myöskään katsoa juuri lisäävän pääomaverotuksemme yhtenäisyyttä. Korkojen vähennyskelpoisuus antaa mahdollisuuden saada matalasta lähdeverosta arbitraasihyötyä ottamalla lainaa ja sijoittamalla varat lähdeverotettuun kohteeseen. Korkojen vähennysoikeuden rajoitusten vuoksi ongelma koskee lähinnä niitä luonnollisia henkilöitä, joilla on mahdollisuus

vähentää korkonsa elinkeinotoimintaan tai muuhun ansiotoimintaan liittyvinä ilman ylärajaa.

Sekä veroarbitraasiongelmien että tarve edelleen kehittää ja yhtenäistää pääomaverotusta edellyttävät lähdeverojärjestelmän tarkkaa seuranta. Tarve pääomaverotuksen yhtenäistämiseen edellyttää myös sen selvittämistä, olisiko lähdeverotuksen soveltamisala ulotettava myös muihin pääomatuloihin kuin korkoihin. Tarkoituksena on selvittää muun muassa, voitaisiinko lähdeverotusratkaisua soveltaa myös vaikutussäästämisen tuottoon. Myös lähdeveron vaikutuksia joukkovelkakirjamarkkinoihin on syytä tarkoin seurata, jotta nyt ehdotetun ratkaisun soveltuvuus joukkovelkakirjalainojen korkojen pysyväksi verotusratkaisuksi saadaan selville.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

2.1. Nykyinen tilanne

Lähtökohtana tuloverotuksessa on tulo- ja varallisuusverolain 43 §:n mukaan, että kaikki rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot ovat veronalaisia. Vastaavan elinkeinotoimintaan kuuluvia tuloja koskevan elinkeinoverolain 4 §:n mukaan veronalaisia tuloja ovat elinkeinotoiminnassa rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tulot. Talletusten ja obliigaatioiden korot ovat siten veronalaista tuloa, ellei niitä ole erikseen säädetty verovapaiksi.

Korkotulojen nykyisistä veronhuojennuksista on säädetty talletusten ja obliigaatioiden veronhuojennuslaissa (726/1988). Veronhuojennukset koskevat vain luonnollisen henkilön tai erillisenä verovelvollisena verotettavan kotimaisen kuolinpesän saamia korkoja. Ne koskevat myös yksityisen yrittäjän elinkeinotoiminnan tulokseen sisältyviä korkotuloja.

Veronalaisena tulona ei lain 1 §:n mukaan pidetä korkoa talletuksesta, jonka korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä neljällä prosenttiyksiköllä. Veronalaisena tulona ei pidetä myöskään korkoa sellaisesta 24 kuukauden ajaksi tehdystä määrääkaistalletuksesta, jonka korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä. Koska Suomen Pankin peruskorko on 1 päivästä marraskuuta 1989 alkaen 8,5 prosenttia, verovapaiden käyt-

telytilien enimmäiskorko on samasta ajankohdasta alkaen 4,5 prosenttia.

Lakia on väliaikaisesti muutettu niin, että vuosina 1989 ja 1990 tehdyn 24 kuukauden määräaikaistalletuksen korkoa ei pidetä veronalaisena tulona, jos korko on joulukuun 1 päivän 1989 jälkeiseltä ajalta laskettuna enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä (1039/1989). Verovapaiden 24 kuukauden määräaikaistilien enimmäiskorko on siten 1 päivästä joulukuuta 1989 alkaen ollut 7,5 prosenttia.

Talletusten veronhuojennussäännökset koskevat vain kotimaiseen pankkiin tai säästökassaan tehtyjä talletuksia. Veronhuojennussäännökset ovat määräaikaisia. Vuonna 1988 annetun veronhuojennuslain säännöksiä sovelletaan vuosina 1989—1991 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa. Näitä säännöksiä sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1991 tehtyihin määräaikaistalletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1991 jälkeen.

Korkotuloa pidetään veronalaisena, jos veronhuojennuksen edellytykset täyttävä talletus siirtyy talletusaikana toiselle muulla tavalla kuin perintö- tai perheoikeudellisella saannolla. Veronalaisena pidetään tällöin talletuksesta sekä ennen luovutusta että sen jälkeen kertynyttä korkoa. Sääntelyn tarkoituksena on ollut estää verovapaiden määräaikaistalletusten muodostuminen sellaisiksi arvopapereiksi, joilla käydään yleisesti kauppaa. Kun talletustodistus luovutetaan, sovelletaan talletustodistuksen pääomaan myyntivoiton verotusta koskevia säännöksiä.

Veronalaisena tulona ei lain 2 §:n mukaan pidetä vuosina 1989—1991 liikkeeseen lasketun obligaatiolainan korkoa, jos obligaatiolainan laina-aika on 10 vuotta ja sen vuotuinen korko enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Tätäkin säännöstä on väliaikaisesti muutettu siten, että obligaatiolainan korko ei ole veronalaista tuloa, jos joulukuun 1 päivän 1989 ja joulukuun 31 päivän 1990 välisenä aikana liikkeeseen lasketun lainan vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskoron suuruinen. Verovapaan obligaatiolainan enimmäiskorko on siten 1 päivästä joulukuuta 1989 alkaen 8,5 prosenttia. Veronhuojennus koskee vain valtion tai kiinnitysluottopankin liikkeeseen laskemia obligaatiolainoja.

Obligaatiot säilyttävät verovapautensa, vaikka ne luovutetaan vastikkeellisesti toiselle hen-

kilölle, jos luovutuksensaajana on luonnollinen henkilö. Tältä osin obligaatioiden verotus poikkeaa merkittävästi veronhuojennuslaissa tarkoitettujen talletusten verotuksesta.

Veronalaisten korkotulojen verotuskohtelua on lievennetty tulo- ja varallisuusverolain 97 §:n mukaisesti omaisuustulovähennyksen avulla. Korkotulojen ohella vähennykseen oikeuttavat myös sijoitusrahaston voitto-osuudet ja muuna asuntona kuin vapaa-ajan asuntona käytettäväksi vuokratusta asunnosta saadut vuokratulot.

Omaisuustulovähennys myönnetään luonnolliselle henkilölle tai erillisenä verovelvollisena verotettavalle kuolinpesälle sekä valtion- että kunnallisverotuksessa, mutta ei yhtymälle eikä yhteisölle.

Vähennyksen suuruus on 2 000 markkaa lisätynä 50 prosentilla siitä määrästä, jolla verovelvollisen omaisuustulovähennykseen oikeuttavat tulot ylittävät 2 000 markkaa. Omaisuustulovähennyksen määrä voi verovuonna 1990 kuitenkin olla enintään sen perusteena olevien tulojen yhteismäärän suuruinen ja enintään 20 000 markkaa. Omaisuustulovähennyksen lisäksi voidaan vähentää korko- ja vuokratulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet menot.

Jos verovelvollisella on omaisuustulovähennykseen oikeuttavia korko- tai vuokratuloja yhteensä enintään 2 000 markkaa, vähennys on näiden tulojen yhteismäärän suuruinen. Omaisuustulovähennys kasvaa vähennykseen oikeuttavien tulojen noustessa. Nykyisen omaisuustulovähennyksen markkamääräinen enimmäismäärä saavutetaan silloin, kun verovelvollisella on vähennykseen oikeuttavia veronalaisia tuloja 38 000 markkaa. Vähennykseen oikeuttavien tulojen ylitettyä tämän määrän omaisuustulovähennys pysyy edelleen 20 000 markan suuruisena.

2.2. Korkotulojen verotuksen kansainvälisiä kehityspiirteitä Suomen näkökulmasta

Korkotulojen verokohtelussa on nykyisin olennaisia eroavuuksia eri maiden välillä. Eroavuuksia on myös erilaisten korkojen verokohtelussa samassakin maassa. Useimmissa OECD-maissa veronalaiset korot kuuluvat yleensä progressiivisen tuloverotuksen piiriin kuten Suomessakin. Viime vuosina tuloverotuksen progressiivisuutta on useissa maissa lie-

vennetty sekä ansiotulojen että pääomatulojen verotuksessa. Samalla on yleensä laajennettu veropohjaa. Tanskassa pääomatulojen verotus on lähes suhteellista, ja Ruotsissa on ehdotettu siirtymistä kaikkien pääomatulojen suhteelliseen tuloverotukseen. Korkotulojen kuuluminen tuloverotuksen piiriin ei siten aina merkitse sitä, että niiden verotus on progressiivista.

Ulkomaille maksetuista koroista peritään tavallisesti suhteellinen lähdevero niissäkin maissa, joissa kotimaiset korot luetaan veropohjaan progressiivisessa tuloverotuksessa. Toisena vaihtoehtona on, että ulkomaille maksetuista koroista ei peritä lainkaan veroa, jolloin niiden verotusoikeus jää kokonaisuudessaan koronsaajan asuinvaltiolle. Tämä ratkaisu on omaksuttu sisäisessä lainsäädännössä Suomen lisäksi muissa Pohjoismaissa ja neljässä muussa OECD-maassa. Lisäksi lähdevaltion verotusoikeudesta on korkotulojen osalta luovuttu kokonaan useissa OECD-maiden välisissä verosopimuksissa.

Kaikista korkotuloista peritään tavallisesti suhteellisen verokannan mukainen lopullinen lähdevero nykyisin vain kolmessa OECD-maassa, nimittäin Italiassa, Japanissa ja Turkissa.

Kotimaisten korkojen tuloverotukseen voi liittyä ennakonpidätyksenmenettely, jolloin korosta peritään tulon lähteellä suhteellisen verokannan mukainen vero, ja tämä vero hyvitetään lopullisessa verotuksessa. Suomessa ennakonpidätys ulotettiin joukkovelkakirjalainojen korkoihin vuonna 1973 ja talletusten korkoihin vuonna 1985. Useimmissa niistä OECD-maista, joissa korot kuuluvat tuloverotuksen piiriin, koroista ei toimiteta ennakonpidätystä. Viidessä OECD-maassa on korkotulojen verotuksessa omaksuttu tuloverotuksen ja lähdeverotuksen yhdistelmä, jossa tulon lähteellä perittyä veroa käsitellään yleensä ennakonpidätyksenä, mutta joissakin tapauksissa se jää lopulliseksi veroksi.

Viime aikoina on ainakin Saksan liittotasavallassa ja Euroopan Yhteisön piirissä suunniteltu siirtymistä korkotulojen lähdeverotukseen. Tällöin ei lähdeverotuksella ole kuitenkaan tarkoitettu lopullista lähdeveroa, vaan sellaista tulon lähteellä perittävää veroa, joka voidaan hyvittää lopullisessa verotuksessa. Uudistussuunnitelmien taustalla on ollut se, että käytännössä korkotulot ovat usein jääneet puutteellisen verovalvonnan vuoksi kokonaan verotuksen ulkopuolelle. Suunnitelmien mukai-

seen lähdeverotukseen siirtymistä on vastustettu sekä Saksan liittotasavallassa että Euroopan Yhteisössä, koska uudistuksen on katsottu ohjaavan pääomaliikkeitä muihin valtioihin. Saksan liittotasavallassa kokeiltiin 10 prosentin suuruisen veron perimistä tulon lähteellä vuonna 1989 muutaman kuukauden ajan, mutta menettelystä luovuttiin jo 1 päivästä heinäkuuta 1989 alkaen. On ilmeistä, ettei myöskään Euroopna Yhteisön piirissä syntynyttä direktiiviehdotusta tulla hyväksymään.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että korkotulojen verokohtelua ei Euroopna Yhteisössä harmonisoida siihen mennessä, kun pääomaliikkeet vuosina 1990—1992 vapautuvat. Kansainväliset pääomaliikkeet voivat silloin suuntautua erityisesti niihin maihin, joissa korkotulojen verotus on lievää ja ulkomaille maksettujen korkojen verovalvonta vähäistä. Tämä voi johtaa verokilpailuun, jolloin on mahdollista, että korkotuloihin kohdistuvat verokannat muodostuvat ainakin aluksi olennaisesti nykyistä alemmiksi.

2.3. Asian valmistelu

Kokonaisverouudistuksen perusvalmisteluvaiheessa korkotulojen verotuksen kehittämiseen otettiin kantaa lähinnä omaisuustulojen verotustoimikunnan mietinnössä (komiteamietintö 1987:37) ja siihen liittyneessä verotuksen uudistusehdotusten arviointitoimikunnan valtiovarainministeriölle 4 päivänä joulukuuta 1987 antamassa lausunnossa (VM 69/50/87). Molemmissa selvityksissä periaatteessa parhaimpana vaihtoehtona pidettiin korkotulojen reaali-verotusta. Ehdotukset olivat kuitenkin varsin alustavia ja täsmentymättömiä, eivätkä ne ole johtaneet lainsäädäntötoimiin.

Kokonaisverouudistuksen valmistelussa korkojen verotuksen kehittämistä koskeva tärkeä reunaehto on ollut hallitusohjelman kohta, jossa todetaan, ettei tavanomaisia talletuksia veroteta. Veronhuojennusten alan tarkempi määrittely annettiin talletusten ja obligaatioiden veronhuojennustoimikunnan tehtäväksi. Talletusten ja obligaatioiden nykyinen veronhuojennuslaki perustuu tämän toimikunnan mietintöön (komiteamietintö 1987:45).

Valtiovarainministeriö asetti 21 päivänä syyskuuta 1989 toimikunnan, jonka tehtävänä oli selvittää mahdollisuudet siirtää pankkitalle-

tuksista ja joukkovelkakirjalainoista saadun koron verotuksessa suhteellisen, enintään 25 prosentin suuruisen lopullisen veron perimiseen koron maksamisen yhteydessä. Toimikunta, joka otti nimekseen korkotulojen lähdeverotoimikunta, luovutti mietintönsä 28 päivänä helmikuuta 1990 (komiteamietintö 1990:14). Mietintöön sisältyi ehdotus toimeksiannossa mainittujen veronalaisten korkotulojen lähdeveroratkaisuksi. Toimikunta ei ottanut kantaa lähdeveron suuruuteen eikä talletusten ja obligatioiden veronhuojennusten jatkamiseen.

Korkotulojen lähdeverotoimikunnan mietinnöstä annetuissa lausunnoissa asetettiin yleensä kannattamaan lähdeveroa, joskin eräissä lausunnoissa järjestelmän epäkohtana pidettiin sitä, ettei lopullinen suhteellinen vero ota huomioon verovelvollisen veronmaksukykyä. Pankkien lausunnoissa tuotiin esille tarve pitää veronhuojennukset ja lähdeverotus ainakin siirtymävaiheessa rinnakkaisina järjestelminä. Eri pankkiryhmien välillä oli huomattavia painotuseroja suhtautumisessa lähdeveroon ja veronhuojennusten jatkamiseen. Paikallispankkien mielestä veronhuojennuksia olisi tullut nykyisessä laajuudessaan jatkaa ainakin kahdella vuodella yhden vuoden asemesta. Verohallitus kiinnitti erityistä huomiota joukkovelkakirjalainoihin liittyviin erityisongelmiin.

Hallituksen esitys perustuu pitkälti korkotulojen lähdeverotoimikunnan ehdotuksiin. Eroavuuksia on lähinnä joukkovelkakirjalainojen korkoja koskeissa ratkaisuissa.

3. Esityksen organisatoriset ja hallinnolliset vaikutukset

Korkotulojen lähdeverojärjestelmä on periaatteiltaan varsin yksinkertainen eikä aiheuta suuria hallinnollisia kustannuksia tai henkilöstön lisätarvetta enempää verohallinnolle kuin koronmaksajillekaan. Jonkin verran lisätyötä molemmille aiheutuu kuitenkin joukkovelkakirjalainojen koronsaajia koskevasta selvitystyöstä. Näihin liittyy kuitenkin myös kansainvälistä verotusta koskevia selvitystarpeita, joten mahdollinen lisätyö ei johdu yksinomaan lähdeveron käyttöönotosta.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Yleisön sijoituskäyttäytyminen on muuttunut viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana siten, että pankkitalletusten osuus sijoituksista on pienentynyt runsaasta 70 prosentista noin 40 prosenttiin. Osuuttaan ovat kasvattaneet noin 30 prosenttiin markkinaraha ja pörssiosakkeet. Joukkovelkakirjojen osuus on pysynyt lähes muuttumattomana eli runsaana 10 prosenttina.

Yleisön pankkitalletusten kanta oli huhtikuussa 1990 yhteensä 254 miljardia markkaa. Tästä matalakorkoisten käyttelytilien osuus oli 88 miljardia markkaa, kahden vuoden määräaikaistilien osuus runsaat 97 miljardia markkaa ja verollisten talletusten osuus 30 miljardia markkaa. Shekki- ja posti siirtotileillä sekä valuuttatileillä oli varoja yhteensä vajaat 38 miljardia markkaa. Kotimaisten yleisölle tarkoitettujen joukkovelkakirjalainojen kanta oli vuoden 1989 lopussa 104 miljardia markkaa.

Korkotulojen lähdeveroratkaisun vaikutuksia rahoitusmarkkinoihin, yleisön sijoituskäyttäytymiseen ja valtion verotulojen kertymään on vaikea arvioida varsinkin siirtymävaiheessa, jossa tallettajille on vielä vuoden 1992 loppuun tarjolla kokonaan verovapaita vaihtoehtoja nykyisin korkoehdoin. Huomattava osa talletusvaroista voi vuosien 1990 ja 1991 vaihteessa siirtyä verottomilta tileiltä verollisille, jos kilpailu nostaa lähdeverotettujen talletusten korkotason sellaiseksi, että ne ovat tuotoiltaan parempia kuin verottomat tilit. Lähdeverotuksen kohteena olevien talletusten houkuttelevuutta lisää verokohtelun selkeys ja ymmärrettävyys sekä ilmoittamisvelvollisuuden puuttuminen.

Pitkällä aikavälillä lähdeverotuksen käyttöönotto lisää joka tapauksessa korkokilpailua ja ohjaa kilpailukeinojen valintaa rahoitusmarkkinoiden kannalta oikeaan suuntaan. Kilpailun kiristymisen ja korkokatteen kaventuminen aiheuttavat kuitenkin pankkijärjestelmälle sopeutumistarvetta. Sopeutumisongelmat olisivat suurimmat paikallispankeilla, joiden tuloksessa korkokatteen osuus on keskimääräistä suurempi.

Pankkien ottolainauksen korkotason nousu aiheuttaa painetta antolainauksen korkotason nostamiseen, jotta korkokate pysyisi muuttumattomana. Ongelmallisimpia tässä suhteessa ovat vanhat peruskorkosidonnaiset lainat sa-

moin kuin erilaiset korkotukilainat. Viimeksi mainittujen koron määrittelyssä onkin tarkoitus mahdollisimman pian siirtyä markkinaehtoiseen hinnoitteluun, jolloin tuen antaminen siirtyisi kokonaan pois pankeilta.

Lähdeveron vaikutuksia joukkovelkakirjamarkkinoihin on niin ikään vaikea arvioida. Matalan lopullisen lähdeveron on arvioitu olevan omiaan piristämään verollisten joukkovelkakirjalainojen markkinoita nimenomaan yksityishenkilöiden sijoituskäyttäytymistä arvioitaessa. Toiseen suuntaan vaikuttaa tosin verokohtelun muuttuminen siinä vaiheessa, kun velkakirja siirtyy jälkimarkkinoille.

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Lähdeverojärjestelmän käyttöönotto edellyttää muutoksia sekä tulo- ja varallisuusverolakiin että ennakoperintälakiin. Näitä muutoksia ei ole kuitenkaan katsottu tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää tähän esitykseen. Tulo- ja

varallisuusverolakiin on tarkoitus lisätä viittaus korkotulon lähdeverosta annettuun lakiin, jonka soveltamisalaan kuuluvat korot suljetaan tulo- ja varallisuusverolain soveltamisalan ulkopuolelle.

Ennakoperintälaista on tarkoitus kumota osinkoverokirjamenettelyä koskevat säännökset, joiden tarpeen yhtiöveron hyvitysjärjestelmä yhdessä lähdeverojärjestelmän kanssa poistaa. Ennakoperintäjärjestelmä tulee koskemaan vain joitakin korkoja ja voitto-osuuksia, joiden ennakonpidätyksenmenettely voidaan tehdä nykyistä selkeämmäksi.

Lähdeverojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä on tarkoitus kehittää seurantajärjestelmä riittävien tietojen saamiseksi niistä verovelvollisista, joille maksetuista koroista lähdevero on jätetty perimättä. Tärkeä ryhmä ovat rajoitetusti verovelvollisten saamat korot. Tietojen saamista koskevat muutokset edellyttävät siten paitsi korkotulon lähdeverotusta annetun asetuksen säätämistä myös rajoitetusti verovelvollisten verottamisesta annetun asetuksen tarkistamista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki korkotulon lähdeverosta

1 §. Korkotulon lähdevero. Korkotulon lähdeverosta säädettäisiin omassa erillisessä laisaa. Tämä on tarkoituksenmukaista, koska vero tulon lähteellä perittävänä, suhteellisena ja lopullisena poikkeaa yleisestä tuloverosta ja sisältää myös välillisen veron piirteitä. Niiden korkojen verotus, joita lähdevero ei koske, toimitettaisiin edelleen tulo- ja varallisuusverolain sekä talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain mukaan. Veron tuotto tulisi kokonaan valtiolle.

2 §. Verovelvollisuus. Korkotulon lähdeverojärjestelmä koskisi vain yleisesti verovelvollisia luonnollisia henkilöitä ja kotimaisia kuolinpesiä. Lähdeveron piirissä olisivat myös yli kolme vuotta vanhat, yhtyminä verotettavat kuolinpesät, vaikka ne eivät tulo- ja varallisuusverotuksessa ole erillisiä verovelvollisia. Siitä, etteivät yhtyminä verotettavien kuolinpe-

sien saamat lähdeveron alaiset korot olisi tuloverotuksessa muutoin veronalaisia, on tarkoitus ottaa täsmentävä säännös tulo- ja varallisuusverolakiin.

Juridisille henkilöille, kuten osakeyhtiöille ja yleishyödyllisille yhteisöille samoin kuin rajoitetusti verovelvollisille maksettuun korkoon järjestelmää ei ulotettaisi, vaan niiden saamat korot olisivat saajan verovelvollisasemasta riippuen joko verovapaita tai tuloverotuksen kohteena.

3 §. Veron kohde. Korkotulon lähdeveroa perittäisiin pankkitalletusten ja joukkovelkakirjalainojen koroista. Pankkitalletuksen määritelmä olisi sama kuin nykyisessä talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslaissa eli järjestelmä koskisi korkoa talletukselle, joka on tehty kotimaiseen talletuspankkiin yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille. Näiden tilien tiliehdot hyväksyy ja niiden noudattamista valvoo pankkitarkastusvirasto. Varainhankintasopimukset, joiden ehdot määritellään pelkästään asiakaskohtaisesti, kuten

niin sanotut notariaattisopimukset eivät olisi lähdeveron piirissä. Rajoitus on tarpeen, jotta voitaisiin estää esimerkiksi järjestelyt, joiden tarkoituksena olisi muuntaa ankaramman verotuksen kohteena olevia tuloja matalan lähdeveron piirissä oleviksi koroiksi.

Yleisötalletuksia vastaanottaviin pankkitileihin rinnastettaisiin vastaavat tilit osuuskunnan säästökassoissa. Rinnastus on sama kuin talletusten veronhuojennuksissa.

Yksityisen lainanannon kuten huoltokonttoritalletusten korot olisivat normaalin tuloverotuksen piirissä, ja niistä voisi tehdä myös tuloja varallisuusverolaissa säädetyn omaisuustulovähennyksen.

Joukkovelkakirjalainojen koroista perittäisiin lähdevero, jos laina olisi valtion liikkeesenlaskema tai sellainen kuin obligaatio- ja debentuurilainoista sekä muista joukkovelkakirjalainoista annetussa laissa tarkoitetaan. Mainitussa laissa edellytetään, että joukkovelkakirjan tulee olla tarkoitettu ilmeisesti yleiseen liikkeeseen laskettavaksi. Lakia sovellettaessa sitä on tulkittu siten, että lainan tulee olla tarkoitettu yleisen vaihdannan kohteeksi ja velkakirjoja tulee olla riittävä määrä. Joukkovelkakirjalainojen ehtojen valvonta kuuluu Suomen Pankille, joka ylläpitää niistä joukkovelkakirjalainarekisteriä.

Lähdeveroa olisi käytännössä mahdollista periä ainoastaan Suomessa liikkeeseen lasketulle lainalle täällä maksetusta korosta. Ulkomaista koronmaksajaa ei voitaisi velvoittaa perimään lähdeveroa siinäkin tapauksessa, että laina olisi tarkoitettu Suomen markkinoille ja merkitty täällä rekisteriin. Rahamarkkinoiden kansainvälistyessä ja säännöstelyn purkauksessa ei ole kuitenkaan täysin selvää, milloin laina on katsottava kotimaassa liikkeesenlasketuksi. Myöskään joukkovelkakirjalainsäädäntö ei erottele lainoja tällä perusteella. Kotimaisena lainana voidaan luonnollisesti pitää ainakin niitä lainoja, jotka suomalainen liikkeesenlaskija on suunnannut nimenomaan kotimaisille markkinoille. Sitä vastoin ulkomailla liikkeeseen laskettuina olisi ilmeisesti pidettävä kansainvälisille sijoittajille tarkoitettuja muualta kuin Suomessa emittoituja joukkovelkakirjalainoja siinäkin tapauksessa, että lainat olisivat Suomen rahan määräisiä ja liikkeesenlaskija olisi suomalainen yritys. Jos Suomessa yleisesti verovelvollinen sijoittaja saa korkoa tällaisesta joukkovelkakirjalainasta, se olisi hänen tuloverotuksessaan veronalaista ilmoitus-

velvollisuuden alaista tuloa. Mahdollista olisi myös, että sama laina katsottaisiin osittain Suomessa ja osittain ulkomailla liikkeeseen lasketuksi.

Koska lähdevero koskisi vain koron nimellä maksettavaa suoritusta, alikorkoisten ja korottomien velkakirjojen eli niin sanottujen nollakuponkilainojen lunastushinnan ja liikkeesenlaskuhinnan erotus ei olisi lähdeveron alaista korkoa, vaan se tulisi tuloverotuksessa joko korkona tai myyntivoittona verotettavaksi. Sitä vastoin indeksihyvitykset rinnastettaisiin lähdeverojärjestelmässä korkoon. Tämä on järjestelmän selkeyden kannalta perusteltua, sillä indeksiehtoisia joukkovelkakirjalainoja, joille maksetaan sekä korkoa että indeksihyvitystä, tullaan ilmeisesti tulevaisuudessa laskemaan liikkeeseen, koska indeksikieltoa on tarkoitus lieventää pitkäaikaisissa sopimussuhteissa.

Pykälän toiseen momenttiin on lisätty säännös lähdeverojärjestelmän mukaan verotettavien korkojen verovapaudesta muussa tuloverotuksessa.

4 §. Veronalaisuutta koskevat poikkeukset. Pykälässä säädetään niistä tilanteista, joissa myös talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korot olisivat lähdeverotusjärjestelmän ulkopuolella. Järjestelmää ei ulotettaisi niihin korkoihin, jotka on säädetty erikseen verovapaiksi talletusten ja obligaatoiden veronhuojennuslailla. Veron perimiseen ei myöskään voitaisi velvoittaa muuta koronmaksajaa kuin talletuksen vastaanottanutta pankkia tai joukkovelkakirjalainan liikkeesenlaskijaa.

Jälkimarkkinoilla saadut korkohyvitykset olisivat oikeuskäytännössä omaksutun kannan mukaisesti normaalissa tuloverotuksessa veronalaista, ja niitä koskisi myös ilmoittamisvelvollisuus. Täysin selvää ei ole ollut, onko hyvitystä pidettävä verotuksellisesti korkona vai myyntivoittona. Viimeaikainen oikeuskäytäntö on tosin painottanut taloudellista koron käsitettä ja kallistunut ensin mainitulle kannalle. Eräissä tapauksissa hyvitykseen sisältyy sekä korkoa että selvästi myyntivoiton tyyppistä osuutta, jolloin ne tulisi erottaa toisistaan. Maksetut korkohyvitykset on puolestaan katsottu korkotulon hankkimisesta johtuviksi menoiksi. Niitä ei ole siten hyväksytty vähennettäväksi osana kokonaistulosta tehtävää korkovähennystä.

5 §. Veron periminen ja vastuu verosta. Korkotulon lähdeveron perisi talletuspankki tai

joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskija jokaisen maksamansa korkoerän yhteydessä siinä vaiheessa, kun korko maksetaan sen saajalle tai merkitään tilille tämän hyväksi. Verovastuu olisi verovelvollisen lisäksi myös koronmaksajalla, jonka vastuu voisi käytännössä toteutua 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskijan verovastuuta ei poista se, että lainaan liittyvät käytännön järjestelyt on annettu ulkopuolisen tahon, esimerkiksi pankin hoidettavaksi. Välittäjä vastaa mahdollisesta laiminlyönnistään liikkeeseenlaskijalle, mutta tämä veron oikeasta suorittamisesta valtiolle.

6 §. Veron määrä ja laskeminen. Korkotulon lähdevero olisi 10 prosenttia maksetun koron määrästä. Vero laskettaisiin täysin markoin siinäkin tapauksessa, että korko maksettaisiin valuuttamääräiselle tilille. Näissä tapauksissa valuuttamääräinen korko muunnettaisiin Suomen markoiksi koronmaksupäivänä sovellettavan Suomen Pankin ostokurssin mukaan.

7 §. Veron suorittaminen. Pykälässä ovat säännökset lähdeveron suorittamisesta lääninverovirastolle ja siitä ajasta, jonka kuluessa kertynyt vero olisi maksettava. Säännökset vastaavat ennakonpidätysten suorittamista koskevia säännöksiä.

8 §. Ennakkotietomenettely. Lähdeveron suorittamisvelvollisuudesta olisi voitava saada myös ennakkotieto. Sitä voisi hakea sekä verovelvollinen että koronmaksaja. Jotta ennakkotietohakemusta ei toimitettaisi samasta asiasta kahteen eri lääninverovirastoon, ennakkotiedon antaisi aina se lääninverovirasto, jonka toimialueella koronmaksajan kotikunta sijaitsee.

9 §. Valvonta. Pykälä sisältää yleissäännöksen lähdeveron suorittamisvelvollisuutta valvovasta lääninverovirastosta.

10 §. Veron perimättä jättämisen edellytykset. Jotta veroviranomaiset saisivat riittävät takeet siitä, että lähdeveroa ei jätettäisi perimättä tämän lain mukaan verovelvolliselta, tulisi koronmaksajan varmistaa koronsaajan verovelvollisasema asetuksessa tarkemmin säädettävällä tavalla. Muussa tapauksessa velvollisuus lähdeveron perimiseen olisi olemassa.

11 §. Tiedonantovelvollisuus. Verovelvollisen ei tarvitsisi ilmoittaa veroilmoituksessaan niitä korkoja, joista on peritty korkotulon lähdevero. Myöskään koronmaksajalla ei olisi

velvollisuutta antaa automaattisesti yksilöityjä tietoja niistä verovelvollisista, joilta lähdevero on peritty. Veroviranomaisilla olisi kuitenkin oltava mahdollisuus saada pankkien ja joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskijoiden kirjanpidosta riittävällä tarkkuudella selville lähdeveron oikea periminen. Tämä edellyttäisi vaadittaessa lähdeveron alaisten korkojen määrää koskevien tietojen esittämistä veroviranomaisille.

Koronmaksajilla olisi oltava riittävän eritelty tiedot nimenomaan niistä koroista, joista lähdeveroa ei ole peritty samoin kuin näiden korkojen saajista. Tiedot tulisi antaa kehotuksesta asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla. Lisäksi kehotuksesta olisi annettava vuosittain tiedot lähdeverotettujen korkojen ja perityn lähdeveron kokonaismäärästä sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Rajoitetusti verovelvollisille maksettuja korkoja koskevasta tietojenantovelvollisuudesta säädettäisiin erikseen rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa asetuksessa, jota on tarkoitus tältä osin muuttaa.

Pankkisalaisuuden estämättä veroviranomaisilla olisi nykyiseen tapaan mahdollisuus saada tietoja, jotka ovat tarpeellisia yksilöidyn verovelvollisen verotuksen toimittamisen kannalta.

12 §. Veron maksuunpano koronsaajalle. Veron laiminlyönti- tai viivästystilanteissa olisi erotettava ne tapaukset, joissa veroa ei ole peritty, vaikka suoritusvelvollisuus olisi ollut olemassa niistä tilanteista, joissa mahdollisesti perittyä veroa ei ole suoritettu valtiolle ajoissa tai lainkaan. Ensiksi mainituissa tapauksissa vastuu verosta olisi ensisijaisesti koronsaajalla, ellei laiminlyönnin olisi katsottava johtuvan koronmaksajasta, siten vero maksuunpantaisiin koronsaajalle ja viivästysseuraamukset kohdistettaisiin ensisijaisesti häneen noudattaen soveltuvin osin verotuslain seuraamussäännöksiä. Koronmaksajan laiminlyönnin seuraamuksista on säädetty erikseen 15 §:ssä.

13 §. Lähdeveron maksuunpano veronmaksajan yhteydessä. Jos korkotuloa on verotettu virheellisesti tuloverotuksessa, vaikka siitä olisi ollut suoritettava tämän lain mukainen lähdevero, tulee tuloverotus oikaista. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan lähdevero voitaisiin maksuunpanna samassa menettelyssä.

14 §. Lähdeveron hyväksi lukeminen ja palauttaminen. Jos korkotulon lähdeveroa olisi virheellisesti peritty sellaiselta verovelvolliselta tai sellaisesta korosta, johon korkotulon lähdeverosta annettua lakia ei sovelleta, vero voitaisiin lukea verovelvollisen hyväksi ennakkona tai palauttaa tälle hakemuksesta sen mukaan kuin verotuslaissa ja enakkoperintälaissa, lähinnä sen 55 §:ssä, on säädetty.

15 §. Lähdeveron perimättä ja suorittamatta jättäminen. Lainkohdassa ovat säännökset niistä seuraamuksista, jotka kohtaavat koronmaksajaa, jos tämä jättää lähdeveron asianmukaisesti perimättä tai suorittamatta valtiolle, eikä kysymys ole 12 §:ssä säädellystä tilanteesta, jossa verovastuu konkretisoituu koronsaajalle. Tarkoituksena on että, koronmaksajan laiminlyöntitapauksissa noudatettaisiin samoja enakkoperintälain säännöksiä, jotka koskevat työnantajan laiminlyöntiä ennakonpidätyksen toimittamisessa. Lähinnä sovellettaviksi tulisivat siten lain 22—26 §.

16 §. Maksuunpannun lähdeveron viivästysseuraamukset. Maksuunpannun lähdeveron viivästysseuraamuksiin sovellettaisiin veronkantalain ja veron viivästyskorosta ja jäämämaksusta annetun lain säännöksiä.

17 §. Muutoksenhaku. Pykälässä ovat muutoksenhakua koskevat säännökset. Muutoksenhakuun sovellettaisiin koronsaajan osalta verotuslain ja koronmaksajan osalta enakkoperintälain säännöksiä.

18 §. Salassapitovelvollisuus. Myös salassapitovelvollisuuden suhteen noudatettaisiin verotuslain asiaa koskevia säännöksiä.

19 §. Asetuksenantovaltuutus. Tavanomaisen käytännön mukaan tarkemmat säännökset korkotulon lähdeverosta voitaisiin tarpeen mukaan sisällyttää lain nojalla annettavaan asetukseen. Tässä vaiheessa asetuksessa on tarkoitus säätää siitä selvityksestä, joka muun kuin tässä laissa tarkoitetun koronsaajan tulisi esittää, jotta lähdeveron suorittamisesta vapaututtaisiin. Lisäksi asetuksessa olisi säännös koronsaajalle lähdeveron perimisestä annettavasta todistuksesta. Luonnos asetukseksi on tämän esityksen liitteenä.

1.2. Laki talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta

Talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslakiin ehdotetaan tehtäväksi muutokset,

joita edellyttää lain soveltamisajan pidentäminen yhdellä vuodella eli vuoden 1992 loppuun. Lisäksi lakia muutettaisiin siten, että myös vuosina 1991 ja 1992 olisi mahdollista maksaa talletuksille yhtä prosenttiyksikköä korkempaa korkoa kuin mihin lain alkuperäinen sanamuoto antaisi mahdollisuuden.

Lain 1, 2 ja 3 §:ää muutettaisiin myös siten, ettei edellytyksenä lain soveltamiselle kuolinpesiin enää olisi kuolinpesän erillinen verovelvollisuus. Tämä muutos on käytännön syistä tarpeen, sillä yli kolme vuotta vanhojen kuolinpesien verottaminen yhtyminä vuodesta 1992 alkaen tulo- ja varallisuusverolain asiaa koskevan muutoksen johdosta merkitsisi muussa tapauksessa kuolinpesien tavanomaisten talletusten muuttamista veronalaisiksi.

2. Voimaantulo ja soveltaminen

Esityksessä ehdotetaan, että molemmat siihen sisältyvät lait tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991. Lakia korkotulon lähdeverosta sovellettaisiin lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta kertyneeseen korkoon. Vuodelta 1990 kertyneeseen korkoon sovellettaisiin ennen lähdeverolakia voimassa olleita, tulo- ja varallisuusverolakiin sisältyviä korkotulon veronalaisuutta koskevia säännöksiä. Siirtymävaiheessa muihin kuin vuoden vaihteessa maksettaviin korkoeriin jouduttaisiin siten soveltamaan kahta eri järjestelmää. Vuodelta 1990 kertynyt korko olisi veronalaista, ja se tulisi ilmoittaa vuoden 1991 tulona viimeksi mainitulta vuodelta annettavassa veroilmoituksessa. Sen perusteella voisi myös tehdä omaisuustulovähennyksen. Vuodelta 1991 kertyneestä korosta perittäisiin 10 prosentin lähdevero.

Lähdeverojärjestelmään kuuluvat talletukset ja joukkovelkakirjalainojen pääomamäärä olisivat varallisuusverotuksessa verovapaata varallisuutta vuodelta 1991 toimitettavasta verotuksesta alkaen riippumatta siitä, sovelletaanko tulo- ja varallisuusverolakia vielä vuodelta 1991 saatuun korkoon.

3. Säättämisyjärjestys

Koska korkotulon lähdevero olisi uusi vero ja lisäksi eräissä tapauksissa korkotuloihin kohdistuvaa verorasitusta, lakiehdotus olisi käsitel-

tävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuotta pitemmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

korkotulon lähdeverosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Korkotulon lähdevero

Korkotulosta valtiolle eräissä tapauksissa suoritettavasta *korkotulon lähdeverosta* säädetään tässä laissa.

2 §

Verovelvollisuus

Velvollinen suorittamaan korkotulon lähdeveroa on Suomessa tulo- ja varallisuusverolain mukaan yleisesti verovelvollinen luonnollinen henkilö ja kotimainen kuolinpesä.

3 §

Veron kohde

Korkotulon lähdeveroa on suoritettava seuraavista kotimaasta saaduista korkotuloista:

1) yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille kotimaiseen talletuspankkiin tai osuuskunnan säästökassaan tehdylle talletukselle maksetusta korosta,

2) valtion liikkeeseen laskemalle samoin kuin obligaatio- ja debentuurilainoista sekä muista joukkovelkakirjalainoista annetussa laissa (553/69) tarkoitettulle Suomessa liikkeeseen lasketulle joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta.

Korkotulo, josta on peritty tässä laissa tarkoitettu lähdevero, ei ole 2 §:ssä mainitun verovelvollisen tuloverotuksessa veronalaista tuloa eikä talletus tai joukkovelkakirjan arvo tällaisen verovelvollisen veronalaista varallisuutta.

Tässä pykälässä tarkoitettuun korkoon rinnastetaan myös indeksihyvitys.

4 §

Veronalaisuutta koskevat poikkeukset

Korkotulon lähdeveroa ei ole suoritettava:

- 1) talletukselle tai obligaatiolainalle maksetusta erikseen verovapaaksi säädetystä korosta,
- 2) korosta tai muusta hyvityksestä, jonka maksaa muu kuin talletuksen vastaanottanut pankki tai osuuskunta taikka muu kuin joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskija.

5 §

Veron periminen ja vastuu verosta

Korkotulon lähdeveron perii koron maksava talletuspankki, osuuskunta ja joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskija (*koronmaksaja*), kun korko maksetaan verovelvolliselle tai merkitään tilille tämän hyväksi. Koronmaksaja on verovelvollisen lisäksi vastuussa verosta sen mukaan kuin 15 §:ssä säädetään.

6 §

Veron määrä ja laskeminen

Korkotulon lähdeveron suuruus on 10 prosenttia talletukselle tai joukkovelkakirjalainalle maksetusta korosta.

Korkotulon lähdevero lasketaan jokaisesta maksetusta korkoerästä täysin markoin siten, että markkojen yli menevät pennit jätetään lukuun ottamatta.

Jos korko maksetaan ulkomaan rahana, se on korkotulon lähdeveroa laskettaessa muunnettava Suomen rahaksi korkoa maksettaessa voimassa olevan Suomen Pankin ostokurssin mukaan.

7 §

Veron suorittaminen

Koronmaksajan on suoritettava korkotulosta perimänsä vero sille lääninverovirastolle, jonka virka-alueella on koronmaksajan verotuslaissa tarkoitettu kotikunta. Jos valtio on koronmaksaja, pidätetyt määrät on suoritettava Uudenmaan lääninverovirastolle. Pidätetyt määrät on suoritettava viimeistään koronmaksua seuraavan kalenterikuukauden 10 päivänä.

8 §

Ennakkotietomenettely

Lääninverovirasto voi antaa ennakkotiedon tämän lain mukaisesta velvollisuudesta suorittaa korkotulon lähdeveroa, jos siitä syntyy epäselvyyttä. Ennakkotietoa voi hakea koronsaaja tai koronmaksaja sen läänin lääninverovirastolta, jonka toimialueella on koronmaksajan kotikunta.

Hakemuksessa hakijan on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Koronmaksajan pyynnöstä annettua ennakkotietoa on noudatettava siinä koronmaksussa, jota koskevana se on annettu. Sama koskee koronsaajan pyynnöstä annettua ennakkotietoa, jos koronsaaja esittää asiaa koskevan vaatimuksen koronmaksajalle.

9 §

Valvonta

Sen läänin lääninverovirasto, jonka virka-alueella on koronmaksajan kotikunta, valvoo korkotulon lähdeveron suorittamisvelvollisuutta ja veron määrää koskevien säännösten noudattamista.

10 §

Veron perimättä jättämisen edellytykset

Koronmaksajalla on oikeus jättää edellä 3 §:ssä tarkoitetuille talletuksille ja joukkovelkakirjoille maksetusta korosta perimättä korkotulon lähdevero vain, jos koronsaaja esittää koronmaksajalle asetuksella tarkemmin säädetävän selvityksen siitä, ettei ole 2 §:ssä tarkoitettu verovelvollinen.

11 §

Tiedonantovelvollisuus

Verotuslain mukainen verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus ei koske sitä korkotulosta, josta on suoritettava tämän lain mukainen lähdevero, eikä sitä pääomaa, jolle korko maksetaan. Koronmaksajan on kuitenkin pidettävä kirjaa, josta saadaan luotettavasti selville korkotulon lähdeveron määräytymisen kannalta merkitykselliset seikat. Lääninveroviraston asianomaisen virkamiehen kehotuksesta koronmaksajan on esitettävä korkotulon lähdeveron valvontaa varten tarvittavat asiakirjat ja muu tarpeellinen selvitys. Lääninverovirastolle on lisäksi annettava vuosittain asetuksella tarkemmin määrättävät tiedot lähdeveron piiriin kuuluvista koroista ja niistä peritystä lähdeverosta sekä lääninveroviraston kehotuksesta tiedot niistä verovelvollisista, joiden saamista 3 §:ssä tarkoitetuista koroista ei ole peritty lähdeveroa samoin kuin heille maksetuista koroista.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa on säädetty, korkotulon lähdeveron perimiseen velvollisen koronmaksajan on annettava lääninveroviraston kehotuksesta sellaisia tietyn verovelvollisen verotusta, verotarkastusta tai verotusta koskevaa muutoksenhakuasiaa varten tarpeellisia tietoja, jotka selviävät koronmaksajalla olevista asiakirjoista tai jotka ovat muutoin tämän hallussa.

12 §

Veron maksuunpano koronsaajalle

Jos korkotulon lähdeveroa ei ole peritty sen suorittamiseen velvollisen saamasta, tämän lain 3 §:ssä tarkoitetusta korkotulosta, koronsaajan kotikunnan verotoimisto maksuunpanee korkotulon lähdeveron koronsaajalle, jollei koron perimättä jättämisen ole katsottava johtuvan koronmaksajan 15 §:ssä tarkoitetusta laiminlyönnistä. Jos koronsaajalla ei ole kotikuntaa Suomessa, maksuunpanon toimittaa Helsingin verovirasto. Maksuunpanoa ei kuitenkaan toimiteta myöhemmin kuin kuuden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana vero olisi pitänyt periä. Maksuunpanon yhteydessä verovelvollisen suoritettavaksi on määrättävä viivästyskorkoa vastaava korko ja veronkorotus noudattaen soveltuvin osin verotuslain jälkiverotusta koskevia säännöksiä.

13 §

Lähdeveron maksuunpano veronoikaisun yhteydessä

Jos tämän lain 3 §:ssä tarkoitettu korkotulo on virheellisesti verotettu korkotulon lähdeveron suorittamiseen velvollisen tuloverotuksessa veronalaisena tulona, tulee verotoimiston verotuslaissa tarkoitettua veronoikaisun yhteydessä maksuunpanna lähdevero sen suorittamiseen velvolliselle. Edellä 12 §:ssä tarkoitettua viivästyskorkoa vastaavaa korkoa ja veronkorotusta ei tällöin määrätä.

14 §

Lähdeveron hyväksi lukeminen ja palauttaminen

Jos lähdeveroa on peritty koron saajalta tai suoritettu valtiolle aiheuttomasti tai liikaa, koronsaajalla tai jälkimmäisessä tapauksessa koronmaksajalla on oikeus saada takaisin lääninverovirastolta aiheuttomasti tai liikaa suoritettu vero. Hakemus lääninverovirastolle on tehtävä veron perimistä tai suorittamista lähinnä seuraavien viiden kalenterivuoden aikana.

15 §

Lähdeveron perimättä tai suorittamatta jättäminen

Jos koronmaksaja on jättänyt lähdeveron perimättä tai suorittamatta valtiolle, laiminlyönnistä johtuvista seuraamuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä ennakkoperintälaissa tai sen nojalla on ennakonpidätyksen osalta säädetty tai määrätty.

16 §

Lähdeveron kanto ja viivästys-seuraamus

Jollei tässä laissa ole toisin säädetty, lähdeveron kannossa, perinnässä ja palauttamisessa noudatetaan veronkantolakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä ja määräyksiä.

Tässä laissa tarkoitettuun, koronsaajalle tai koronmaksajalle maksuunpantuun lähdeveroon sovelletaan veron viivästyskorosta ja jäämämaksusta annetun lain säännöksiä.

17 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta koronsaajalle määrättyä lähdeveroa koskevaan päätökseen on voimassa, mitä muutoksenhausta valittamalla on verotuslaissa säädetty. Muutoksenhausta lääninveroviraston tekemään koronmaksajaa tai ennakkotietoasiassa myös koronsaajaa koskevaan päätökseen on voimassa, mitä ennakkoperintälaissa on säädetty muutoksenhausta lääninveroviraston tekemiin ennakkoperintää koskeviin päätöksiin.

18 §

Salassapitovelvollisuus ja rangaistussäännökset

Tämän lain mukaan käsiteltäviin asioihin ja asiakirjoihin liittyvästä salassapitovelvollisuudesta on voimassa mitä verotuslain 132 §:ssä on säädetty.

Rangaistusseuraamuksista on voimassa mitä verotuslain 121—124 a §:ssä on säädetty.

19 §

Asetuksenantovaltuutus

Tarkemmat säännökset korkotulon lähdeveron suorittamisen valvonnasta sekä muut tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 1991. Sitä sovelletaan lain voimaantulopäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta kertyviin talletusten ja joukkovelkakirjalainojen korkoihin. Lain voimaantulon jälkeen maksettuun mutta lain voimaantuloa edeltäneeltä ajalta kertyneeseen korkoon sovelletaan ennen tätä lakia voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan heinäkuun 29 päivänä 1988 annetun talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain (726/88) 1 §:n 1 momentti, 2 §, 3 §:n 1 ja 2 momentti, sekä 6 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 2 § 1 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa (1039/89), näin kuuluviksi:

1 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1992 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitettulle tilille kotimaiseen pankkiin tai vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että

1) tilin vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko neljällä prosenttiyksiköllä vähennettynä; tai että

2) talletus tehdään edellä tarkoitettulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

2 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaista tuloa valtion- ja kunnallisverotuksessa ei ole valtion tai kiinnitysluotto pankin maksama, vuosina 1989—1992 liikkeeseen laskemansa obligaatiolainan korko, jos

1) obligaatiolainan laina-aika on 10 vuotta; ja

2) obligaatiolainan vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskoron suuruinen.

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu talletus ei ole luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja vuosilta 1989—1992 toimitettavissa verotuksissa.

Vuosina 1989—1992 liikkeeseen lasketun 2 §:ssä tarkoitetun obligaation arvo ei ole luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja.

— — — — —

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1992 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1992 jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1991.

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 1990

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

2.

Laki

talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan heinäkuun 29 päivänä 1988 annetun talletusten ja obligaatioiden veronhuojennuslain (726/88) 1 §:n 1 momentti, 2 §, 3 §:n 1 ja 2 momentti, sekä 6 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 2 § 1 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa (1039/89), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Luonnollisen henkilön ja *erillisenä verovelvollisena verotettavan* kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1991 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen pankkiin tai vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että

1) tilin vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko neljällä prosenttiyksiköllä vähennettynä; tai että

2) talletus tehdään edellä tarkoitetulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä *kuitenkin siten, että edellä mainituksi määräajaksi vuosina 1989 ja 1990 tehdyn talletuksen vuotuinen korko on joulukuun 1 päivästä 1989 ja sen jälkeiseltä ajalta enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.*

2 §

Luonnollisen henkilön ja *erillisenä verovelvollisena verotettavan* kotimaisen kuolinpesän veronalaista tuloa valtion- ja kunnallisverotuksessa ei ole valtion tai kiinnitysluottopankin maksama, vuosina 1989—1991 liikkeeseen laskemansa obligaatiolainan korko, jos

1) obligaatiolainan laina-aika on 10 vuotta; ja

1 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaisena tulona ei pidetä vuosilta 1989—1992 toimitettavissa valtion- ja kunnallisverotuksissa korkoa talletuksesta, joka on tehty yleisön talletusten vastaanottamiseen tarkoitetulle tilille kotimaiseen pankkiin tai vastaavalle tilille osuuskunnan säästökassaan. Koron verovapauden edellytyksenä on, että

1) tilin vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko neljällä prosenttiyksiköllä vähennettynä; tai että

2) talletus tehdään edellä tarkoitetulle tilille 24 kuukaudeksi ja talletuksen vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskorko vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä.

2 §

Luonnollisen henkilön ja kotimaisen kuolinpesän veronalaista tuloa valtion- ja kunnallisverotuksessa ei ole valtion tai kiinnitysluottopankin maksama, vuosina 1989—1992 liikkeeseen laskemansa obligaatiolainan korko, jos

1) obligaatiolainan laina-aika on 10 vuotta; ja

Voimassa oleva laki

2) obligaatiolainan vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin *peruskorko yhdellä prosenttiyksiköllä vähennettynä tai aikaisintaan joulukuun 1 päivänä 1989 ja viimeistään joulukuun 31 päivänä 1990 liikkeeseen lasketun obligaatiolainan vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskoron suuruinen.*

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu talletus ei ole luonnollisen henkilön eikä *erillisenä verovelvollisena verotettavan* kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja vuosilta 1989—1991 toimitettavissa verotuksissa.

Vuosina 1989—1991 liikkeeseen lasketun 2 §:ssä tarkoitetun obligaation arvo ei ole luonnollisen henkilön eikä *erillisenä verovelvollisena verotettavan* kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja.

— — — — —

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1991 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1991 jälkeen.

Ehdotus

2) obligaatiolainan vuotuinen korko on enintään Suomen Pankin peruskoron suuruinen.

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettu talletus ei ole luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja vuosilta 1989—1992 toimitettavissa verotuksissa.

Vuosina 1989—1992 liikkeeseen lasketun 2 §:ssä tarkoitetun obligaation arvo ei ole luonnollisen henkilön eikä kotimaisen kuolinpesän veronalaisia varoja.

— — — — —

6 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1989. Lakia sovelletaan myös sellaisiin vuosina 1989—1992 24 kuukauden määräajaksi tehtyihin talletuksiin, jotka ovat nostettavissa vasta vuoden 1992 jälkeen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1991.

— — — — —

Asetus korkotulon lähdeverosta

Valtiovarainministerin esittelystä säädetään lähdeverosta annetun lain (/) nojalla:

päivänä

kuuta 1990 korkotulon

1 §

Lähdeveron perimättä jättäminen korkotulon lähdeverosta annetun lain 3 §:ssä tarkoitusta korkotulosta edellyttää, että korko maksetaan sellaisen saajan tilille, joka osoittaa olevansa tulo- ja varallisuusverolaissa tarkoitettu yhteisö tai yhtymä. Rajoitetusti verovelvollisen koronsaajan on annettava koronmaksajalle sellainen selvitys kuin rajoitetusti verovelvollisen tulon ja varallisuuden verottamisesta annetussa asetuksessa säädetään.

2 §

Lähdevero on suoritettava asianomaista tilillepanokorttia käyttäen sen lääninveroviraston postisiirtotilille, jonka virka-alueella koronmaksajan kotikunta on. Tilillepanokorttiin on merkittävä siinä vaaditut tiedot.

3 §

Koronmaksajan on vuosittain viimeistään helmikuun 15 päivänä annettava 2 §:ssä tarkoitettulle lääninverovirastolle vuosi-ilmoitus, jos ta ilmenee:

1) edellisen kalenterivuoden aikana maksettujen lähdeverolain 3 §:ssä tarkoitettujen korkojen yhteismäärä,

2) edellä tarkoitetuista koroista perittyjen lähdeverojen yhteismäärä,

3) rajoitetusti verovelvollisille maksettujen korkojen yhteismäärä,

4) niiden yleisesti verovelvollisille maksettujen korkojen yhteismäärä, joista lähdeveroa ei ole peritty.

Koron maksajan on lääninveroviraston kehotuksesta ilmoitettava 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettujen koronsaajien nimet ja kotipaikat sekä kullekin maksetun koron määrä.

4 §

Koronsaajalle on annettava peritystä lähdeverosta verohallituksen vahvistaman kaavan mukainen todistus viimeistään koron maksuvuotta seuraavan tammikuun 15 päivänä.

5 §

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991.